

การพัฒนาหลักสูตรการสื่อสารภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอย
เส้นทางท่องเที่ยวอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
Development of the English Communication Curriculum
for Young Local Guides following the Routes of Tourist
Attractions in Khong Jiam District, Ubon Ratchathani
Province

¹พระมหาสุริยัน อุตตโร, ²วารุณี ประไพเมือง และ ³นคร จันทราช

¹PhamahaSuriyun Uttaro, ²Warunee Praprimuang and ³nakhon Jantharat

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹Suriyun_u@gmail.com,

Received May 10, 2020; Revised July 12, 2020; Accepted August 25, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ “มัคคุเทศก์น้อยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของนักเรียนโรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อสร้างหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ “มัคคุเทศก์น้อยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 3) เพื่อศึกษากระบวนการใช้หลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ “มัคคุเทศก์น้อยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์น้อย นั้นเป็นการสร้างความพร้อมและแรงจูงใจให้กับคนรุ่นใหม่หันมาสนใจการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของตนเอง อาจจะเริ่มจากการเป็นมัคคุเทศก์ฝึกหัดก่อน แล้วค่อยๆ พัฒนาตนเองจนสามารถเป็นมัคคุเทศก์ได้ในไม่ช้าและอาจรวมถึงการสร้างรายได้ให้กับตนเองในระหว่างเรียนได้อีกด้วย

2. ผลการทดสอบความรู้และทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรมของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สรุปได้ว่าคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อย มีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแยกผลลัพธ์แต่ละด้านดังนี้ ด้านวิทยากร ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านวิธีการสอน ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการสอนและสถานที่ และด้านการวัดผลประเมินผลตามลำดับ ซึ่งทั้ง 5 ด้าน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการใช้หลักสูตรเนื้อหาสาระหรือหัวข้อวิชาที่จำเป็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทการนำเที่ยวของนักเรียนโรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม มี 5 หัวข้อ วิชา ดังนี้ 1) ภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำตนเองและผู้อื่น 2) ภาษาอังกฤษเพื่อโต้ตอบและสนทนา 3) ภาษาอังกฤษเพื่อการทักทายและอาลา 4) การสนทนาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยว 5) การสนทนาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

คำสำคัญ: การพัฒนา การสื่อสารภาษาอังกฤษ โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม

Abstract

The objectives of this research included: 1) to study guidelines for developing the English communication curriculum for young local guides following the routes of tourist attractions for students at Khongjiamwittayakom school, Khongjiam district, Ubon Ratchathani province; 2) to create the English communication curriculum for young local guides; 3) to study the process of using the English communication curriculum for young local guides; and 4) to study the satisfaction of the trainees in the curriculum. This is a quantitative research by using questionnaires with the sampling groups of 20 persons.

1. The guidelines for developing the English communication curriculum for young local guides have prepared and motivated the new generation to be interested in being a local guide of their own locality. They may begin as local guide trainees, then gradually develop themselves till eventually become local guides. Moreover, this may also be a channel for generating their income during their study.

2. The results of knowledge and skill test of the trainees revealed that the results of pre and post-tests are significantly different in statistics at the level of 0.05. The overall satisfaction of the trainees in the English communication curriculum for young local guides was at high level that could be chronologically arranged by aspect from the highest to the lowest as the followings. The highest aspect was guest lecturer, followed by teaching method, the curriculum, the media used, the training site and the assessment and evaluation. All the five aspects were at high level.

3. The process of curriculum or topics necessary for creating the English Communication Curriculum in the context of local guide of students at Khongjiamwittayakom School include 4 topics as the followings: 1 English for introducing oneself and others; 2 Daily English conversation; 3 English for greetings and farewell; 5 English for tourist attractions in Khongjiam district, Ubon Ratchathani province.

Keywords : Development, English Communication, Khongjiamwittayakom School

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่สามารถใช้สื่อสารกับชาวต่างชาติทั่วโลก อีกทั้งยังเป็น เครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร และความรู้เกือบทุกแขนง ภาษาอังกฤษ นับว่าเป็น ภาษาต่างประเทศที่สำคัญและแพร่หลายที่สุด อาจกล่าวได้ว่าทุกประเทศในโลก เรียนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่จำเป็นในการศึกษาชั้น สูงทั้งในและนอกประเทศ เพราะตำราทางวิชาการชั้นสูง ส่วนใหญ่ได้จัดพิมพ์เป็น ภาษาอังกฤษ ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงสามารถ เข้าใจความคิด ทัศนคติ วัฒนธรรมของชาติอื่น ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการและความ เคลื่อนไหวของโลกทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมได้เป็นอย่างดี (ทีศนา แคมณี,2545)

การศึกษาภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญ ใน การสร้างรากฐานการปฏิบัติงานและ เป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับตนเอง ปัจจุบันการติดต่อสื่อสารเป็น สิ่งจำเป็นของสังคมที่มีการ แข่งขันกันสูงในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ การทำงาน การศึกษา การค้าขาย รวมถึง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการทำธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์ ประกอบกับการลงทุนของ บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในแถบภูมิภาคเอเชีย การจัดตั้งการค้าเสรี ทำให้เกิด ความ ต้องการบุคลากรและแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญและมีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศมาก ขึ้น ในการติดต่อสื่อสารผู้ที่รู้ภาษาเพิ่มเติมจะได้เปรียบโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษซึ่ง เป็นภาษาสากลที่คนใช้กันค่อนข้างมาก (ทรงพล ภูมิทัศน์,2540)

ดังนั้น ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจึงเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ระดับของ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวได้ ที่สำคัญคือ การสื่อสารหรือการอธิบายถึงวัฒนธรรมความ เป็นอยู่และการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต รวมถึงสถานที่สำคัญทางโบราณสถาน ที่ สำคัญประเพณีวัฒนธรรมและสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณรอบๆ เขตอำเภอโขงเจียม เป็นสิ่งที่ ควรเร่งให้เกิดขึ้นโดยเร่งด่วน (จงกลณี ชุตติมาเทวินทร์,2542) จึงนับได้ว่าธุรกิจนำเที่ยวมีส่วน สำคัญในการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ จังหวัด ชุมชนท้องถิ่นและ สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนเจ้าของท้องถิ่นในขณะเดียวกัน ยังสามารถรักษา เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวให้คงอยู่คู่สังคมมนุษย์ให้นาน ที่สุด (จงกลณี ชุตติมาเทวินทร์,2542)

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้ในบริบทท่องเที่ยว ในเขตอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตอำเภอโขงเจียม เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพการสื่อสารระหว่างคนนำเที่ยวและนักท่องเที่ยวการให้ข้อมูลที่ถูกต้องตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี กรณีศึกษา โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม อ.โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษากระบวนการใช้หลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ มัคคุเทศก์น้อยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี” กรณีศึกษา โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม อ.โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ “มัคคุเทศก์น้อย” สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยว อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี” กรณีศึกษา โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม อ.โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางการท่องเที่ยว อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2560 ณ โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งมีนักเรียนหญิงทั้งหมด 15 คน และนักเรียนชายทั้งหมด 5 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ประจำปี การศึกษา 2560 โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) โดยจะต้องมีเวลาเข้าฝึกอบรมจนจบหลักสูตร ของระยะเวลาการฝึกอบรม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 2 ชุด คือ

2.1 เนื้อหาหลักสูตรและแบบทดสอบก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ โดยเครื่องมือทั้ง 2 ชุดดังนี้

เครื่องมือชุดที่ 1 เนื้อหาหลักสูตรเนื้อหาหลักสูตรมีดังนี้ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทการนำเที่ยว An English Communication Curriculum for Students' High School of Khong Chiam Wittayakhom School

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษารวบรวมแนวคิดและการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม ทฤษฎีการเรียนรู้ ภาษาและ ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาเป็นพื้นฐานข้อมูล ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว

3.2 รวบรวมข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและใช้ต่อไป

3.3 รวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) เพื่อทราบคะแนนก่อนการ ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในบริบทนำเที่ยวของนักเรียน

3.4 รวบรวมข้อมูลจากการทดสอบหลังการฝึกอบรม (Post-test) เพื่อทราบคะแนนหลังการ ฝึกอบรม และนำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรมหลักสูตร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนโรงเรียน โรงเรียนเจียมวิทยาการ จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ค่าเฉลี่ย

4.2 การประเมินค่าความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ของนักเรียนโรงเรียน โรงเรียนเจียมวิทยาการ จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยการใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ของนักเรียนโรงเรียน โรงเรียนเจียมวิทยาการ จังหวัดอุบลราชธานี โดยการนำคะแนนที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามมาแปลความหมาย ตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 20 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และเป็นเพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มประชากรตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเจียมวิทยาการ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี



2. การพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในด้านแนวคิดและการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม ทฤษฎี การเรียนรู้ภาษาและภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทต่างๆ และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ (เพ็ญแข ประจันปัจฉิม, 2527) พบว่าเด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ไม่มีหลักสูตรที่จะพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในบริบทท่องเที่ยว ยิ่งจังหวัดอุบลราชธานีที่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายและมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจมาเที่ยวเป็นจำนวนมากจึงทำให้เกิดปัญหาของการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในฐานะเจ้าบ้านที่ดี (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544) จึงทำให้เกิดความต้องการในการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรการอบรมขึ้นจำนวน 6 หัวข้อใหญ่ ซึ่งแต่ละหัวข้อจะมีทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงได้นำหัวข้อ 6 หัวข้อดังกล่าวมาสร้างเป็นหัวข้อในการ ฝึกอบรมและผู้วิจัยได้นำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม ที่มีต่อการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษหลักสูตร มัคคุเทศก์น้อย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69-3.87$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทท่องเที่ยว หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยที่พัฒนาขึ้นไปทดลองกับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม จังหวัด อุบลราชธานี พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนา

หลักสูตรด้วยการบูรณาการกระบวนการ การพัฒนาหลักสูตรของแนวคิดของทาบา ที่ได้กำหนดกระบวนการ การพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอน คือต้องวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและความจำเป็น ของผู้เรียนในการกำหนดจุดมุ่งหมายโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ มาเป็นหลักในการพิจารณา การคัดเลือกหัวข้อที่จะนำมาใช้ในการจัดอบรม คำนึงถึง ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ การจัดลำดับหัวข้อที่คัดเลือกมาโดย พิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ก่อนหรือหลัง และมีการประเมินผล ซึ่งจะเป็น เครื่องชี้ว่าการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประสบความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ นำหัวข้อที่สำรวจได้มาจัดลำดับเรียงในหลักสูตรและนำทุกขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข บูรณาการให้เกิดความสอดคล้องและ เหมาะสมกับสถานการณ์จริงมากที่สุด แล้วจึงได้นำไปทดลองใช้ฝึกอบรมกับนักเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนิรมล ศตวุฒิ ที่กล่าวว่า การจัดเนื้อหาหลักสูตรที่ดี ไม่ว่าจะป็นเนื้อหาหลักสูตรประเภทใด จะต้องคำนึงถึงขอบเขต ความต่อเนื่อง ความเป็นลำดับและการบูรณาการ ความต่อเนื่องคือการจัดเนื้อหาหลักสูตรจากระดับหนึ่ง ไปอีกระดับหนึ่ง จากเนื้อหาหนึ่งไปอีกเนื้อหาหนึ่ง โดยไม่ขาดตอน ทำให้ผู้เรียนได้มีความก้าวหน้าใน การเรียนรู้ไปเรื่อยๆ เน้นความคิดประเด็นสำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่า ผู้เรียนได้ประสบการณ์ ซึ่งการที่เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกันผู้เข้าฝึกอบรมมีการเรียนรู้โดยเป็นการ ลำดับขั้น ความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ที่ได้รับ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ารับการศึกษา

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทาง การท่องเที่ยว อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม พบว่าผู้เข้ารับการศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว มีคะแนนการทดสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการฝึกอบรม สรุปได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและสร้างขึ้นครั้งนี้ ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและทักษะทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้ความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับสถานการณ์จริง เป็นเพราะหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยวที่สร้างขึ้น ได้สนองความต้องการของนักเรียน โดยยึดหลักผู้เข้ารับการศึกษาเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมและเน้นที่ความต้องการของผู้ ฝึกอบรมในการนำภาษาไปปฏิบัติจริง จึงทำ

ให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้และทักษะดีขึ้น ดังที่ ทิศนา แคมณี กล่าวว่า การฝึกอบรมมักจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทันทีและมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและการดำรงชีวิต และการที่ยึดผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวรอบด้าน อันจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีตามมา

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนโขงเจียม วิทยาคม ที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์น้อย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาของหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้นเป็น ประโยชน์ต่อบุคลากรผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์น้อย ในบริบทหน้าเที่ยว อันเป็นผลมาจาก ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมที่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของบุคลากรนักเรียน โดยได้ทำการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อน แล้ว จึงนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรม ผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพัฒนา สุขประเสริฐ (2541) ที่ว่าหลักสูตรการฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการจัดฝึกอบรม เพราะเป็นการประมวลกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน ซึ่งจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นก่อให้เกิดความสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่นักเรียนผู้เข้าฝึกอบรมไว้ได้กำหนดไว้ นักเรียนจึงมีความพึงพอใจโดยรวมในทุก ๆ ด้านระดับมาก อันได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสถานที่ในการฝึกอบรม และด้านการวัดและการประเมินผล

สำหรับด้านวิทยากร นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรมีความต้องการในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทหน้าเที่ยวเป็นพื้นฐาน เนื่องจากสังคมปัจจุบันได้ให้ ความสำคัญการที่บุคคลมีความรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ผู้ที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษสามารถแสวงหา ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เมื่อนักเรียนได้เข้ามารับการฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งวิทยากรผู้ฝึกอบรมมีบุคลิก ลักษณะที่ดี มีความชัดเจนในทักษะของภาษา ทั้งน้ำเสียงและกิริยาท่าทาง สนุกสนาน ไม่ทำให้บรรยากาศการอบรมน่าเบื่อ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง ไม่เบื่อหน่ายในการฝึกอบรม และนักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากร

ที่มีความตั้งใจและทุ่มเท ตลอดจนกระตุ้นและให้ กำลังใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมประสบปัญหาในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความมั่นใจในการสื่อสารระหว่างตนกับวิทยากร และเป็นการเสริมความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้กับผู้เข้ารับการอบรมอย่างมีคุณภาพ นักเรียนจึงมีความพึงพอใจใน การฝึกอบรมมากที่สุด

นอกจากนี้การที่นักเรียนมีความพึงพอใจหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษ หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย โดยรวมอยู่ในระดับมากอันได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสถานที่ในการฝึกอบรม ด้านการวัดและการประเมินผลนั้น อาจพิจารณาได้ เป็นประเด็นดังนี้

ด้านหลักสูตร พบว่านักเรียนเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษ หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย มี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยเป็นเนื้อหาที่จัดไว้สำหรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและในบริบทที่เฉพาะ เช่น เนื้อหาภาษาอังกฤษการทักทาย สอบถามข้อมูลเบื้องต้น เพื่อบอกทิศทางและ ตำแหน่งของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอโขงเจียม หรือสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังผลจากการสำรวจที่พบว่าเนื้อหาวิชามีส่วนช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมใช้ภาษาอังกฤษได้เหมาะสมตามกาลเทศะ และเนื้อหาวิชามีส่วนช่วยให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมใช้ภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและในบริบทที่เฉพาะ อีกทั้งเนื้อหาวิชาภาคทฤษฎีและปฏิบัติมีความสอดคล้องกัน การที่นักเรียนได้เข้ามาฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทที่เฉพาะนี้ เนื่องจากได้มีการพิจารณาแล้วว่า ผลของการฝึกอบรมจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ได้กับชีวิตประจำวันในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการนำเที่ยวในท้องถิ่นให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวาสนา เพิ่มพูล เรื่องการพัฒนาชุดการสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยม ศึกษาตอนปลาย สำหรับ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่าภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญและความจำเป็นต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ แม้กระทั่งการทำงาน ก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ในการติดต่อสื่อสารกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

ด้านวิธีการสอนโดยรวมของนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการใช้ ภาษาอังกฤษหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ

เนื่องมาจากวิธีการสอน ของวิทยากรที่ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับชาวินยอง ได้สรุปหลักสำคัญว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ วิธีการหลากหลาย ในการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ เพื่อสื่อความหมาย ผู้เรียนจะต้องมี ความต้องการและสนใจที่จะเรียน ผู้สอนจะต้องทำหน้าที่หลากหลายบทบาท เพื่อจัดเตรียมให้ผู้เรียน ได้แสดง และมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในด้านต่างๆ ดังนั้น การที่นักเรียน มีความพอใจ ในวิธีการสอนที่วิทยากรมีการเตรียม การฝึกอบรมมาล่วงหน้า และยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย อย่างชัดเจน รวมถึงการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อให้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความกล้าที่จะแสดงออก จึงสอดคล้องกับหลักสำคัญ ของนักการศึกษา นอกจากนี้จากการที่วิทยากรให้การ สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นความสำคัญ ในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษและจัดกิจกรรมการ ฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความกล้าที่จะแสดงออก สอดคล้องกับการวิจัยของชนิดา จันทร์ธีรยุทธ ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรีภาค ปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตมีความพึงพอใจด้านวิธีการสอนเนื่องจากครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ต่อผู้เรียนและมีความ เข้าใจลักษณะของผู้เรียน

ด้านสื่อการสอนและสถานที่ในการอบรมของนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสื่อและอุปกรณ์ที่ได้จัดไว้ในการฝึกอบรมครั้งนี้เหมาะกับเนื้อหาและเป็นอุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีในปัจจุบัน เช่น ภาพจากวิดีโอทัศน์ ข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ เนื้อหาสาระที่เป็นที่ สนใจของผู้เข้าฝึกอบรม และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ สำหรับสถานที่ที่ใช้ในการ ฝึกอบรมคือ ห้องประชุม โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคุ้นเคย และไม่มีความจำเป็นเดินทางไกล ซึ่งสะดวกในการเข้ามารับการ และขนาดของ ห้องไม่ใหญ่เกินไป เหมาะสำหรับผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน 20 คน ดังที่โดนัลด์สัน ได้กล่าวถึง หลักพิจารณาสถานที่ในการอบรมว่า ขนาดและลักษณะของห้องควรเหมาะสมกับขนาดของ กลุ่มผู้ที่เข้ารับการอบรมสอดคล้องกับงานวิจัยของสัจชัย จิตต์ประสงค์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับความ พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ครูมีความพอใจในระดับมาก เนื่องจากสถานที่ตั้ง อาคารไม่ใกล้หรือไกลจนเกินไป ห้องเรียน สะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ งานวิจัยของจำโนทย์ ปลั่งอุดม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการ

ปฏิบัติงานของครูอาจารย์ผู้สอนวิชา เกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี พบว่าความ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสม และ เอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เป็น ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูในระดับมาก

ด้านการวัดและประเมินผลของนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการใช้ ภาษาอังกฤษหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากขณะที่ฝึกอบรมจะมีการประเมินการพูดจากบุคลากรผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดย การตอบคำถามกับวิทยากรโดยตรง หรือการจับคู่ตอบระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกัน การประเมินความสามารถของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมในการสื่อสารจากการพูด เพื่อที่จะได้ ทราบว่าการฝึกอบรมครั้งนี้ได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะการพูดนับได้ว่าเป็นทักษะที่ สำคัญและจำเป็นมาก ดังที่ ชิโทโซปูลู อธิบายว่าการพูดไม่ใช่เพียงแต่ออกเสียงจากการฝึกตามโครงสร้างประโยคได้เท่านั้น แต่ต้องได้ความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งสามารถแสดงความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมด้วย ดังนั้น การประเมินผลจากการพูดจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่ง สอดคล้องกับ วัชรา หมัดป้องกันตัว ที่ศึกษา ปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะทั้งสี่ด้านของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาบริหารธุรกิจ โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค พบว่าการวัดและประเมินผล มีความยุติธรรม และ การวัดผลพัฒนาการของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรม ในการประเมินผล ทุกครั้งจะต้องมีความเที่ยงตรงและยุติธรรมต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

นักเรียนมีความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมในการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทนำเที่ยว และบริบทอื่นๆ โรงเรียนควรจัดตั้งชมรมเพื่อฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทนำเที่ยว เช่น ชมรมมัคคุเทศก์น้อยโขงเจียม และโรงเรียนควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อการ ฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทนำเที่ยวของนักเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้การ ทำงานในสถานการณ์จริงและสร้างรายได้เสริม มีการนำหลักสูตรการฝึกอบรมนี้ไปใช้ ควรมี การศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมในการปรับให้เข้ากับการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับ การฝึกอบรม และคำนึงถึงระยะเวลาในการ ฝึกอบรม ซึ่งยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับความพร้อม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในการดำเนินการจัดฝึกอบรม มีวิทยากรที่มีความสามารถหรือมี

ความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษและมีบุคลิกภาพที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม มีการประเมินคุณภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นการต่อเนื่อง และสร้างแรงจูงใจในการลงพื้นที่ฝึกจริงให้กับผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจและพัฒนาให้เกิดศักยภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- จงกลนี ชูติมาเทวินทร์. (2542). *การฝึกอบรมเชิงพัฒนา*. กรุงเทพฯ: พี เอ ลิฟวิง.
- ทรงพล ภูมิทัศน์. (2540). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทิตนา แคมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544). *การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญแข ประจวบปัจฉนิก. (2527). *ลักษณะมุ่งอนาคต*. เอกสารสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่น และการอบรม หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนิดา จันทรธีรยุทธ, (2545), *ความพึงพอใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกบัญชีของนิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- พัฒนา สุขประเสริฐ, (2541), *กลยุทธ์ในการฝึกอบรม*, กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์
- นิรมล ศตวุฒิ, (2551), *การจัดการศึกษาแบบเชิงชุมชน :นวัตกรรมทางการศึกษา*, กรุงเทพฯ: บริษัท มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.